

درسنامه جامع اپیدمیولوژی تغذیه

مرجع آموزشی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد

و دکتری رشته‌های مرتبط با تغذیه و علوم غذایی

www.ketab.ir

زمستان ۱۳۹۸

سرشناسه	عسکری، غلامرضا، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	درستنامه جامع اپیدمیولوژی تغذیه: مرجع آموزشی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری رشته‌های مرتبط با تغذیه و علوم غذایی / تدوین غلامرضا عسکری، امیررضا مروج الاحکامی، حسین حاجیان‌فر؛ [به سفارش] دانشکده تغذیه و علوم غذایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، گروه تغذیه دانشگاه علوم پزشکی سمنان.
مشخصات نشر	اصفهان: فرهنگ پژوهان دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۴۰۲ ص: جدول.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۳۶۶۳۸-۰ : ۵۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	یادداشت : کتابنامه
موضوع	تغذیه -- بیماری‌ها -- همه‌گیرشناسی
موضوع	رژیم غذایی درمانی
موضوع	تغذیه -- تحقیق -- روش‌شناسی
شناسه افزوده	احکامی، امیررضا، ۱۳۷۲ -
شناسه افزوده	ویلت، والتر
شناسه افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی
زده بندی کنگره	ه‌RA
شماره کتابشناسی ملی	۶۰۶۰۱۱۶
موضوع	موضوع : Nutritionally induced diseases -- Epidemiology
موضوع	موضوع : Diet in disease
موضوع	موضوع : Nutrition -- Research -- Methodology
شناسه افزوده	حاجیان‌فر، حسین، ۱۳۵۵ -
شناسه افزوده	Willett, Walter
شناسه افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
زده بندی کنگره	زده بندی دیویی : ۵۹۳۹/۶۱۴

عنوان کتاب	درستنامه جامع اپیدمیولوژی تغذیه
تدوین	غلامرضا عسکری، امیررضا مروج الاحکامی، حسین حاجیان‌فر
ناشر	فرهنگ پژوهان دانش
صفحه آرا و طراحی جلد	ایمان معتمدی
شابک نوبت دوم	۹۷۸-۶۲۲-۶۳۶۶۳۸-۰
نوبت و سال چاپ	اول - ۱۳۹۸
قطع و شمارگان	وزیری، ۵۰۰
	قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

انتشارات فرهنگ پژوهان دانش

اصفهان: ۰۹۱۳۳۷۰۹۷۶۴

@farhangp_iman

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۵	فصل اول: مروری بر اپیدمیولوژی تغذیه
۶	چکیده
۱۳	رویکردهای اپیدمیولوژیک برای رژیم غذایی و بیماری
۱۴	مطالعات همبستگی
۱۷	گروه‌های واجهه خاص
۱۸	مطالعات مهاجرتی و وندهای معمول
۲۰	مطالعات همگروهی مورد-شاهد
۲۵	کارآزمایی‌های کنترل‌شده (تصادفی)
۲۸	تفسیر داده‌های اپیدمیولوژیک
۳۰	تفسیر روابط خنثی
۳۳	روابط چندمتغیری رژیم غذایی و بیماری
۳۴	عوامل ژنتیکی و اپیدمیولوژی تغذیه
۳۵	کلام پایانی
۳۶	مراجع
۴۳	فصل دوم: غذاها و مواد مغذی
۴۴	چکیده
۵۰	مغذی‌ها در مقابل غذاها
۵۷	منابع داده ترکیبات غذایی و سیستم‌های محاسبه
۶۶	منابع خاص داده ترکیبات مواد غذایی
۷۰	مکمل‌های تغذیه‌ای
۷۱	سیستم‌های محاسبه مواد مغذی
۷۴	کلام پایانی
۷۴	مراجع

فصل سوم: منشأ تفاوت در رژیم غذایی ۸۱

چکیده ۸۲

تعداد روزهای لازم برای برآورد میزان واقعی دریافت ۹۸

پیامدها برای کشورهای کم درآمد و با درآمد متوسط ۱۰۰

اثرات تفاوت‌های درون فردی تصادفی بر اندازه‌گیری ارتباطات در مطالعات اپیدمیولوژیک ۱۰۳

کلام پایانی ۱۰۸

مراجع ۱۰۸

فصل چهارم: روش‌های یادآمد ۲۴-ساعته و ثبت غذایی ۱۱۱

چکیده ۱۱۲

روش‌های جمع‌آوری داده ۱۱۵

روش یادآمد ۲۴-ساعته ۱۱۵

روش ثبت رژیمی ۱۲۳

یادآمد و ثبت در کودکان ۱۲۵

نقاط قوت و ضعف روش‌های یادآمد ۲۴-ساعته و ثبت غذایی ۱۲۷

تعداد روزها ۱۲۹

تجزیه و تحلیل مغذی‌های موجود در داده‌های دریافت غذا ۱۳۱

اعتبارسنجی روش‌های یادآمد ۲۴-ساعته و ثبت غذایی ۱۳۳

گزارش‌های مربوط به صحت (اعتبار) روش‌ها ۱۳۴

صحت محاسبه مواد مغذی موجود در داده‌ها ۱۳۷

صحت ارزیابی‌های مربوط به دریافت معمول ۱۳۸

ارتقاء فناوری در ارزیابی رژیم غذایی ۱۴۱

مکمل‌های رژیمی ۱۴۴

کلام پایانی ۱۴۵

مراجع ۱۴۵

فصل پنجم: روش‌های بسامد خوراک (FFM) ۱۶۱

چکیده ۱۶۲

اساس منطقی و مفهومی ۱۶۴

فهرست مواد غذایی پرسشنامه ۱۶۵

بخش مربوط به پاسخ فراوانی دریافت‌ها ۱۷۷

انتخاب‌ها برای اطلاعات اندازه سهم ۱۸۱

محاسبه مقادیر دریافتی مغذی‌ها ۱۸۹

کاربرد مقایسه پیش‌بینی‌کننده تجربی ۱۹۱

ترکیب پرسشنامه‌های بسامد خوراک و یادآمد رژیمی ۱۹۳

طرح کلی پرسشنامه و نحوه تجویز آن ۱۹۴

کلام پایانی ۱۹۸

مراجع ۱۹۹

ضمیمه ۱-۵. پرسشنامه بسامد خوراک، ۱۶ آیتمی با فرمت BLOCK ۲۰۶

فصل ششم: اندازه‌گیری‌های تن‌سنجی و ترکیب بدن ۲۱۵

چکیده ۲۱۶

وزن و قد ۲۱۷

خود اظهاری قد و وزن ۲۲۰

اندازه‌گیری کمپارتمان‌های مهم بدن ۲۲۴

اندازه‌گیری ترکیب بدنی نسبی ۲۳۰

مقدمه ۲۳۰

تراکم‌سنجی ۲۳۰

ترکیبات قد و وزن (ترکیب کردن‌های قد و وزن) ۲۳۲

تأثیر نوع استخوان‌بندی (سایز بدن) ۲۳۸

اندازه‌گیری‌های چین پوستی ۲۳۹

روایی وزن نسبی، شاخص‌های چاقی و ضخامت‌های چین پوستی به عنوان اندازه‌گیری‌های

ترکیب چربی بدن ۲۴۲

۲۵۰	جذب‌سنجی اشعه X دوگانه (DEXA)
۲۵۲	آنالیز مقاومت بیو الکتریکی (BIA)
۲۵۵	توزیع چربی بدن
۲۵۶	نسبت دور کمر به دور باسن
۲۶۲	چین‌های پوستی سه سر و تحت ترقوه‌ای
۲۶۳	روش‌های تصویربرداری
۲۶۴	کلام پایانی
۲۶۶	مراجع
۲۷۹	فصل هفتم: یادآوری رژیم غذایی گذشته دور
۲۸۰	چکیده
۲۸۸	سوگیری‌های بالقوه در مطالعات مورد-شاهد
۲۸۹	کلام پایانی
۲۹۰	مراجع
۲۹۳	فصل هشتم: شاخص‌های بیوشیمیایی دریافت غذایی
۲۹۴	چکیده
۲۹۹	نشانگر زیستی‌های بازیابی و غلظت
۳۰۱	اصول کلی
۳۰۲	حساسیت به دریافت
۳۰۴	زیست دسترسی
۳۰۵	یکپارچگی زمان
۳۰۷	ویژگی
۳۰۷	تعیین‌کننده‌های غیر غذایی شاخص‌های بیوشیمیایی
۳۰۹	عوامل ژنتیکی تعیین‌کننده نشانگرهای زیستی
۳۱۰	موضوعات روش شناختی برای نشانگرهای زیستی دریافت غذا
۳۱۱	انواع روش‌های تحلیلی
۳۱۱	ردیابی مغذی مربوطه

پیش‌گفتار

«علم بشر با سرعت خیره‌کننده‌ای در حال رشد و تعالی است». این سخن امروزه به کرات شنیده می‌شود ولی مهم‌تر از آن، توجه به ابزار لازم برای پیشرفت این علم است. در زمینه طراحی و اجرای تحقیقات و پژوهش‌ها نمود عملی این نیاز یعنی نیاز به ابزار مناسب برای پیشبرد اهداف پژوهشی بسیار ملموس و کاربردی است. دانش تغذیه و علوم غذایی نیز از این قاعده مستثنی نبوده و نظر به پیشرفت شگرف مطالعات و مداخلات تغذیه‌ای در سرتاسر جهان، جستجو برای شنیدن راه و روش و ابزار مناسب همچنان در اولویت پژوهشگران است.

کتاب حاضر، مجموعه‌ای از آموزش‌های اپیدمیولوژیکی در حوزه مطالعات تغذیه و علوم غذایی را ارائه می‌نماید. ترجمه ده فصل از کتاب Nutritional Epidemiology نوشته Prof. Walter Willett چاپ سال ۲۰۱۴ میلادی این کتاب را به عنوان تنها مرجع اپیدمیولوژی تغذیه به زبان فارسی بدل کرده است. در ابتدا، شناخت انواع مطالعات و روش‌های جمع‌آوری داده مورد بحث قرار گرفته و در ادامه، ابزار لازم در این زمینه و پایایی و روایی هر کدام به طور مفصل توضیح داده خواهد شد.

امید است انتشار این مرجع، توانمندی محققان ایرانی در زمینه مطالعات علوم تغذیه را ارتقا بخشیده و به رشد و توسعه اکتشافات درمانی جدید در بستر تغذیه در کشور عزیزمان منجر گردد.

از شما خواننده گرامی تقاضا می گردد به منظور بهبود کیفی مطالب ارائه شده نظرات خود را از طریق رایانامه با ما در میان بگذارید.

و من توفیق

دکتر غلامرضا عسکری

امیررضا مروج الاحکامی

دکتر حسین حاجیان فر